

Radikal

AK Parti, toplum mühendisliği ve İslamcı aydınlar

ORAL ÇALIŞLAR

Politika / 02/06/2012

İslami kesimin aydınları, ciddi bir ikilemle yüz yüzeler. Peki geniş katmanlarına yayılan bir psikolojik ikilemden söz edebilir miyiz?

Her otoriterleşme, iç gerginliği, kişisel alana müdahale merakını ve yeni siyasi ayrışmaları kaçınılmaz olarak beraberinde getirir. Şu an 'popüler gündem'e esas olarak kürtaj ve sezaryen damga vursa da asıl otoriterleşme işaretleri Kürt sorununda başlamış ve Uludere katliamıyla boyut değiştirmişti.

Zarakolu ve Ersanlı'nın tutuklanması

AK Parti, önce 'liberal-demokrat aydınlar'la tartışmaya başladı. Uludere'den bu yana ise AK Parti'nin İslami kesimin bazı yazarlarıyla da çatışan bir görüntü verdiğini gözlemliyoruz. Bu sürecin bazı ilk emareleri Büşra Ersanlı ve Ragıp Zarakolu'nun tutuklanmaları sırasında görülmüştü. 'Hükümete yakın' olarak değerlendirilen bazı yazarlar, bu tutuklamalarla ortaya çıkan tablodan rahatsız olduklarını net bir şekilde ifade eden yazılar yazmışlardı.

Ali Akel olayı

Uludere kırılması çok derin bir kırılma. Yeni Şafak gazetesinin Washington Temsilcisi Ali Akel'in Uludere katliamı konusunda, Başbakan'a yönelik eleştirilerinden sonra köşesinden olması, belli ki o saflarda ciddi bir sarsıntıyı tetikledi. Yeni Şafak'ta bazı yayın organlarındaki bir kesim yazar eleştirel bir tutum gösteriyor. Bütün bunlar, İslami kesimin iç psikolojik dengelerinde, değişik sonuçlar yaratacak gibi görünüyor. Son günlerdeki gelişmelere ilişkin en ilginç değerlendirmelerden biri de Zaman yazarı Prof. İhsan Dağı'ya ait. (Dağı'nın eşi Zeynep Dağı da geçen dönemde AK Parti milletvekiliydi.)

Sadece muhafazakâr kimlik

Dağı'nın değerlendirmesi şöyle: "Toplum mühendisliği riskli bir iştir; toplumu kafanıza göre 'yeniden kurmaya' kalkışırken demokrat olduğunuz iddiasını ve imajını yıkarsınız. (...) Demokrat kimliğini geri plana alan AK Parti tek başına muhafazakâr kimliğine dayandıkça topallamaya başlıyor. Demokrat hassasiyetlerle denetlenmeyen muhafazakârlık, iktidar partisini toplum mühendisliğine yöneltiyor. Üç-beş kişinin kafasındaki 'ideal toplum, iyi insan, hakiki Müslüman' tasavvuru devletin otoritesi ve imkânlarıyla inşa edilmeye çalışılıyor.

(...) Popülist dindarlık siyaseti yapan bir partinin muhafazakâr içerikli bir toplum mühendisliği projesi belli bir düzeyde toplumsal destek bulabilir. Dolayısıyla toplumsal taban olarak muhafazakâr-dindar kesimlere dayanan yeni bir toplum mühendisliği projesi ciddiye alınması gereken bir siyasal eğilimdir.

Ancak en azından bir sorunu var bu projenin: Son yıllarda özgürleşen ve özerkleşen 'yeni dindar-muhafazakâr' kesimler kazandıkları bu özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını devlet merkezli 'yeni toplum ütopyası'na feda edecekler mi?

Bana kalırsa varlıklı, eğitilmiş ve kentli 'yeni nesil dindarlar', tepeden projelendirilen ama alttan da 'kitle desteği' bulan bu yeni dalganın kendilerinin de özgürlük alanlarını daraltacağını bilir. Kemalist toplum projesiyle geniş platformlu mücadele dindar-muhafazakârlar aydınları, kamuoyu önderlerini, işadamlarını kendi başlarına hareket edebilen, özerk ve özgür aktörler yaptı. Şimdi bu kesimler, kazandıkları özgürlük ve özerkliklerinin 'yeni sosyal mühendislik projesiyle' homojen bir toplum ve devlet tarafından gasp edilmesine razı olacaklar mı? Ben olmayacaklarını sanıyorum, en azından etkili bir kısmının. Kendi mahallelerinde kendilerini ifade edemeyeceklerini gören yeni dindar elitler bütün Türkiye'nin 'o' mahalleye çevrilmesi projesini desteklemezler.”

İslami kesimin aydınları, gerçekten de ciddi bir ikilemle yüz yüzeler. Peki aydınların ve elitlerin de ötesinde, İslami kesimin geniş katmanlarına yayılan bir psikolojik ikilemden ve yeni kimlik arayışından da söz edebilir miyiz?

Göreceğiz...